

**Peipsiääre valla 2026. aasta eelarve projekt
SELETUSKIRI**

Alatskivi 2025

SISUKORD

1.1.	Eelarve koostamise protsess ning seosed kavade ja strateegiatega	3
1.2.	Eelarve ülesehitus	3
1.3.	Koondeelarve.....	4
1.4.	Eelarve tulem.....	5
2.	Põhitegevuse tulud.....	6
2.1.	Põhitegevuse tulude võrdlustabel	7
	Maksutulud	8
	Kaupade ja teenuste müük.....	9
	Saadavad toetused.....	11
	Muud tegevustulud	11
3.	Põhitegevuse kulud	12
3.1.	Põhitegevuse kulude majanduslik sisu tegevusvaldkondade lõikes	12
	Üldised valitsussektori teenused.....	14
	Riigikaitse.....	15
	Avalik kord ja julgeolek	15
	Majandus	15
	Keskkonnakaitse.....	16
	Elamu- ja kommunaalmajandus	16
	Tervishoid.....	17
	Vaba aeg, kultuur, religioon	17
	Haridus	19
	Sotsiaalne kaitse	23
4.	Investeeringustegevus.....	24
5.	Finantseerimistegevus.....	26
6.	Likviidsete varade muutus	26
7.	Selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate andmete oluliste erinevuste koht ..	26

Ülevaade Peipsiääre valla 2026.a. eelarvest

1.1. Eelarve koostamise protsess ning seosed kavade ja strateegiatega

Peipsiääre vallaeelarve koostatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud korras, arvestades Peipsiääre valla arengukava aastateks 2018-2030 ja Peipsiääre valla eelarvestrateegiat aastateks 2026-2029. Vallaeelarve koostamisel on lähtutud Peipsiääre valla tasakaalustatud arengu huvidest ja reaalistest võimalustest.

Peipsiääre Vallavalitsuse 2026. aasta eelarve koostamise protsessi aluseks on võetud Peipsiääre Vallavolikogu määrus nr 23 „Peipsiääre valla finantsjuhtimise kord“. Koostamisel on lähtutud Peipsiääre valla eelarvestrateegia 2026–2029 põhimõtetest ja Peipsiääre Vallavolikogu ja Peipsiääre Vallavalitsuse poolt välja antud õigusaktidest. Arvestatud on Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud kriteeriumidega: tulumaksu kinnipidamise määr 2026. aastal on 22 protsenti, maksuvaba tulu on 700 eurot kalendrikuus, töötuskindlustuse määrad on tööandjale 0,8 protsenti ja töötajale 1,6 protsenti, palga alammäär on 886 eurot kuus (eelarves kajastatud 5% tõus). Sotsiaalmaksu minimaalse kohustuse aluseks olev kuumäär on 820 eurot. Kajastatud on õpetajate alampalgamäär summas 1970 eurot kuus. Lasteaia õpetajate palgamäär on 90% õpetajate palgamäärast, ehk töötasu 1773 eurot kuus on käesolevas eelarves kajastatud.

1.2. Eelarve ülesehitus

Tekkepõhises eelarves kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarve seletuskirjas antakse ülevaade peamiste tegevusvaldkondade eelarvetest põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja eelarve tulemi lõikes.

Tulenevalt seadusest on erinevatele tegevustele seatud eesmärgid täitmise mõõtmiseks ning seletuskirjas esitletakse eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta oodatavad ja eelarveaastaks prognoositavad andmed. Eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks ja esitlusvaluutaks on euro.

1.3. Koondeelarve

Tabel 1. Eelarve koondtabelis toodud põhitegevuse tulud, - kulud, investeerimistegevus, finantseerimine ja likviidsete varade muutus.

	2024 tegelik	2025 oodatav	2026 eelarve projekt
PÕHITEGEVUSE TULUD	10 586 129	11 540 852	12 060 770
Maksutulud	5 767 408	6 280 000	6 660 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	707 186	857 360	830 660
Saadavad toetused	4 085 707	4 371 492	4 535 110
Muud tegevustulud	25 828	32 000	35 000
PÕHITEGEVUSE KULUD	10 022 451	11 206 758	11 829 108
Antavad toetused	1 297 073	1 249 826	1 349 178
<i>s.h. üldised valitsussektori teenused</i>	<i>33 500</i>	<i>32 770</i>	<i>36 770</i>
<i>riigikaitse</i>	<i>0</i>	<i>35 000</i>	<i>0</i>
<i>avalik kord ja julgeolek</i>	<i>2 000</i>	<i>3 000</i>	<i>3 000</i>
<i>majandus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>keskkonnakaitse</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>elamu- ja kommunaalmajandus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>tervishoid</i>	<i>19 265</i>	<i>18 000</i>	<i>19 000</i>
<i>vaba aeg, kultuur ja religioon</i>	<i>313 754</i>	<i>118 766</i>	<i>141 230</i>
<i>haridus</i>	<i>38 918</i>	<i>33 240</i>	<i>54 929</i>
<i>sotsiaalne kaitse</i>	<i>889 636</i>	<i>1 009 050</i>	<i>1 094 249</i>
Tööjõukulud	6 139 988	7 036 894	7 475 116
<i>s.h üldised valitsussektori teenused</i>	<i>486 914</i>	<i>547 125</i>	<i>521 100</i>
<i>riigikaitse</i>	<i>0</i>	<i>25 354</i>	<i>32 780</i>
<i>avalik kord ja julgeolek</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>majandus</i>	<i>121 437</i>	<i>150 500</i>	<i>187 100</i>
<i>keskkonnakaitse</i>	<i>29 395</i>	<i>57 468</i>	<i>59 940</i>
<i>elamu- ja kommunaalmajandus</i>	<i>359 289</i>	<i>367 762</i>	<i>380 000</i>
<i>tervishoid</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>vaba aeg, kultuur ja religioon</i>	<i>559 100</i>	<i>832 043</i>	<i>867 884</i>
<i>haridus</i>	<i>4 243 093</i>	<i>4 667 922</i>	<i>5 036 948</i>
<i>sotsiaalne kaitse</i>	<i>340 760</i>	<i>388 720</i>	<i>389 364</i>

Majandamiskulud ja muud tegevuskulud	2 585 390	2 920 038	3 004 814
<i>üldised valitsussektori teenused</i>	179 247	176 684	247 460
<i>s.h reservifond</i>	0	0	45 000
<i>riigikaitse</i>	0	880	5 720
<i>avalik kord ja julgeolek</i>	0	11 175	8 000
<i>majandus</i>	74 593	84 100	86 100
<i>keskkonnakaitse</i>	329 641	322 710	375 810
<i>elamu- ja kommunaalmajandus</i>	246 090	211 549	231 550
<i>tervishoid</i>	44 971	51 842	50 042
<i>vaba aeg, kultuur ja religioon</i>	408 697	573 461	562 480
<i>haridus</i>	1 197 437	1 356 963	1 316 472
<i>sotsiaalne kaitse</i>	104 714	130 674	121 180
Põhitegevuse tulem	563 678	334 094	231 662
INVESTEERIMISTEGEVUS	-588 328	-455 039	-636 900
Põhivara soetus	-644 357	-945 970	-1 777 900
Põhivara müük	176 250	290 000	290 000
Saadav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	326 591	509 431	1 114 000
Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-220 710	-110 000	-100 000
Finantstulud ja -kulud	-226 102	-198 500	-163 000
FINANTSEERIMISTEGEVUS	129 088	-14 400	179 900
Võlakohustuste võtmine	615 000	500 000	750 000
Võlakohustuste täitmine	-485 912	-514 400	-570 100
NÕUETE-KOHUSTUSTE MUUTUS	0	0	0
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-104 438	-135 345	-225 338

Peipsiääre valla põhitegevuse tulude kogumaht 2026. aastaks on 12 060 770 eurot ning põhitegevuse kulude kogumaht on 11 829 108 eurot. Põhivara planeeritakse soetada 1 777 900 euro ulatuses. Finantseerimiseks võetakse laenu 750 000 eurot (tabel 1).

1.4. Eelarve tulem

Põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse kogusumma, nimetatakse eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse kogusumma ja finantseerimistegevuse kogusumma vahega. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

2. Põhitegevuse tulud

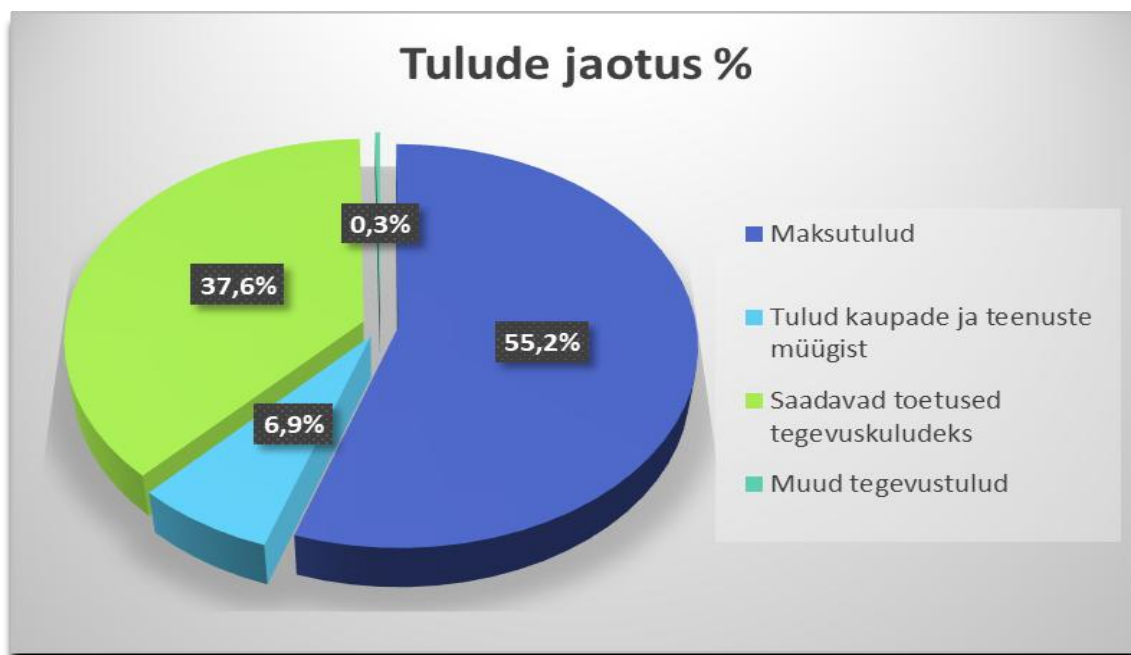
Vallaeelarve tulu on kogu tulu, mille vallaeelarvesse võtmise kohustus tuleneb riigi ja Peipsiääre valla õigusaktidest. Vallaeelarve tulud on:

- maksutulud;
- tulud kaupade ja teenuste müügist;
- saadavad toetused;
- muud tegevustulud.

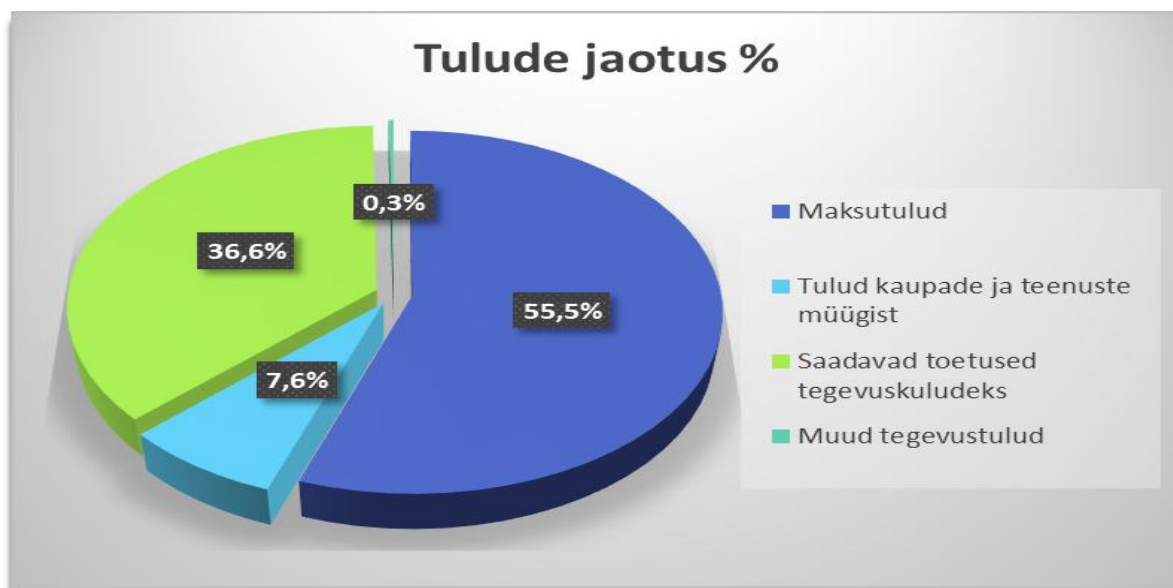
Eelarve eelnõu valmimise hetkeks ei ole kinnitatud lõplikud riigipoolsed eraldised omavalitsustele, seega on lähtutud rahandusministeeriumi 2025. aasta tasandusfondi ja toetusfondi prognoostabelist

<https://agri.ee/regionaalareng-planeeringud/kohalikud-omavalitsused/finantskorraldus#tasandus-ja-toetusf> (avaldatud 19.11.2025) Toetusfondi vahendid on korrigeeritud vastavalt rahandusministeeriumi infole ja käesoleva aasta näitajatele. Kui Vabariigi Valitsus ja ministeeriumid kinnitavad eraldiste suurused, korrigeeritakse näitajad lisaeelarvega.

Põhitegevuse tuludest 55,2 protsenti moodustavad maksutulud, 37,6 protsenti saadavad toetused, 6,9 protsenti tulud kaupade ja teenuste müügist ja muud tulud, mille suurus 0,3% (joonis 1). Joonisel nr 2 on võrdluseks 2025.aasta tulude jaotumine. Muutused aastate võrdlusel on minimaalsed. Eelarve tulude maht tõuseb 2026.aastal **4,4%**.

Joonis 1. 2026.aasta vallaeelarve tulude jaotus.

Joonis 2. 2025.aasta vallaeelarve tulude jaotus.

2.1. Põhitegevuse tulude võrdlustabel

Antud peatükis esitatakse põhitegevuse tulude võrdlustabel ja alapeatükkides selgitatakse tabelis toodud.

Tabel 2. Põhitegevuse tulude võrdlustabel 2024- 2026.a.

PÕHITEGEVUSE TULUDE EELARVE	2024.a. täitmine	2025.a. eeldatav eelarve	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Maksutulud	5 767 408	6 280 000	4 613 555	6 660 000
<i>Füüsilise isiku tulumaks</i>	<i>5 413 749</i>	<i>5 790 000</i>	<i>4 302 451</i>	<i>6 130 000</i>
<i>Maamaks</i>	<i>353 659</i>	<i>490 000</i>	<i>311 104</i>	<i>530 000</i>
<i>Parkimistasu</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tulud kaupade ja teenuste müügist	707 186	857 360	535 368	830 660
<i>Riigilõiv</i>	<i>7 930</i>	<i>11 800</i>	<i>7 775</i>	<i>11 800</i>
<i>Tulud majandustegevusest</i>	<i>1 763</i>	<i>2 500</i>	<i>1 732</i>	<i>3 500</i>
<i>Laekumised haridusasutustest</i>	<i>453 279</i>	<i>519 795</i>	<i>318 877</i>	<i>495 350</i>
<i>Laekumine kultuuriasutustest</i>	<i>66 687</i>	<i>83 000</i>	<i>52 648</i>	<i>79 500</i>
<i>Laekumine spordiasutustelt</i>	<i>3 235</i>	<i>20 700</i>	<i>11 222</i>	<i>15 150</i>
<i>Laekumised sotsiaalabiteenustest</i>	<i>7 264</i>	<i>23 000</i>	<i>5 258</i>	<i>7 000</i>
<i>Laekumine elamu- ja kommunaalmajandusest</i>	<i>94 101</i>	<i>106 965</i>	<i>76 827</i>	<i>123 460</i>
<i>Laekumised transporditeenusest</i>	<i>7 567</i>	<i>15 000</i>	<i>9 004</i>	<i>15 000</i>
<i>Tulud muudelt majandusaladelt</i>	<i>550</i>	<i>4 000</i>	<i>1 175</i>	<i>4 000</i>
<i>Rendi- ja üüritulud</i>	<i>52 052</i>	<i>56 800</i>	<i>35 820</i>	<i>59 900</i>
<i>Õiguste müük</i>	<i>2 370</i>	<i>1 800</i>	<i>2 600</i>	<i>3 000</i>
<i>Muud kaupade ja teenuste müük</i>	<i>10 388</i>	<i>12 000</i>	<i>12 430</i>	<i>13 000</i>
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 085 707	4 371 492	3 364 590	4 535 110
<i>Tasandusfond (lg 1)</i>	<i>1 448 370</i>	<i>1 442 656</i>	<i>1 154 125</i>	<i>1 406 256</i>
<i>Toetusfond (lg 2)</i>	<i>2 384 659</i>	<i>2 567 489</i>	<i>2 066 842</i>	<i>2 891 121</i>

<i>Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	252 678	361 347	143 623	237 733
Muud tegevustulud	25 828	32 000	16 846	35 000
<i>Kaevandamisõiguse tasu</i>	14 365	19 000	5 327	19 000
<i>Laekumine vee erikasutusest</i>	3 866	5 500	2 517	5 500
<i>Muud eelpool nimetatata muud tegevustulud</i>	7 597	7 500	9 002	10 500

Maksutulud

2026. aasta eelarves on planeeritud maksutuludeks kokku 6 660 000 eurot (tabel 2). Võrreldes 2025. aasta eeldatava täitmisega on prognoositud suurenemist 6,0 protsenti, s.h. tulumaksu suurenemine on prognoositud 5,9% ulatuses ja maamaksu tõusuks 8,2%.

Riiklikest maksudest laekuvad kohalike omavalitsuste eelarvesse füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr, mis 2025. aastal on **11,29** protsenti (2024 oli määr 11,89%, 2023 aastal oli määr 11,96%). Alates 2024 lisandus eelarvesse tulumaks riiklikult pensionitulult 2,5%, mis oli summaliselt 283 463 eurot. 2025 aastal kasvas pensionitulult laekumise määr 5,5%-ni ehk summaliselt peaks laekuma 686 750 eurot. **2026.**aastal laekub **8,5%** pensionitulult ja **10,64%** residendist füüsilise isiku muust maksustatavast tulust, seega pensionitulul kasv 3% ja muult tulult vähenemine 0,65%.

Tabelis 3 on toodud andmed Peipsiääre valla maksumaksjate arvu muutumise kohta aastate lõikes. Andmetest on näha tulu saajate pidev vähenemine nii pensionäride kui muu tulu saajate osas. Riik prognoosib pensionitulul kasvaks 2026 aastal 4,5% ja palga ja muu tulu kasvaks 3,9% aastas.

Tabel 3. Peipsiääre valla maksumaksjate arv ja tulud aastate lõikes. Allikas: Rahandusministeerium

	2023	2024	2025 (prognoos)	2026 (prognoos)
Pensionitulul saajate arv kuus	1448	1426	1413	1399
Pensionitulul aastas eurodes	11 258 578	12 384 311	13 109 388	13 704 334
Keskmine pensionitulul kuus eurodes	648	724	773	816
Palga ja muu tulu saajate arv kuus	2212	2220	2191	2164
Palk ja muu tulu aastas eurodes	39 143 255	42 008 93	44 092 434	45 797 524
Keskmine palk ja muu tulu kuus eurodes	1475	1577	1677	1764

Peipsiääre Vallavolikogu määrus nr 17 24.09.2025 kehtestas maamaksu määrad 2026.aastaks alljärgnevalt:

- 1) elamumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,7 % maa maksustamishinnast aastas
- 2) maatulundusmaa kõlvikutele (välja arvatud õuemaale kõlvik) 0,4 % maa maksustamishinnast aastas.
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatata sihtotstarbega maale 1,0 % maa maksustamishinnast aastas

Määrusega kehtestati 2026.aastal Peipsiääre valla haldusterritooriumil maamaksu aastase suurenemise piirmääraks 40%.

2026.aasta eelarves on tõusuks planeeritud 8,2% ehk summaliselt kasvuks 40 000 eurot. Maamaksu osatähtsus põhitegevuse tuludest on 4,4 protsenti.

Kohalikke makse vallavolikogu kehtestanud ei ole.

Kaupade ja teenuste müük

Eelarves on 2026. aastal planeeritud tulud kaupadelt ja teenustelt 830 660 eurot (tabel 2). Võrreldes 2025. aasta loodetava täitmisega on prognoositud ligikaudu 30 000 euro ulatuse tulude vähenemist. Saadavaks tuluks on arvestatud tulu müüdüd toodete ja osutatud teenuste eest. Tulud on kajastatud alljärgnevalt:

Riigilõivud

Valla eelarvesse laekuvad riigilõivud vastavalt riigilõivuseadusele (RLS § 7 lõige 2 ja § 331-335). Tulud on prognoositud 11 800 eurot. Võrreldes 2025.aasta eelarvega laekuvat summat muudetud pole.

Tulud majandustegevusest

Eelarvesse on planeeritud 3 500 eurot, kasv eelmise aastaga 28,6%.

Laekumised haridusasutustest

Laekumised haridusalasest tegevusest moodustasid 2025.aasta eelarves kaupade ja teenuste müügist 60,6 protsenti. 2026. aasta tuludesse on haridusalasest tegevusest planeeritud kokku **495 350** eurot, mis moodustab 59,6% kaupade ja teenuste mahust. Tulud koosnevad vallavalitsuse hallatavate haridusasutuste omatuludest ja teiste omavalitsuste poolt laekuvast tulust, kui nende lapsed ja õpilased käivad Peipsiääre vallavalitsuse hallatavates haridusasutustes. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta, 2026.aastal on see 114 eurot (eelnõu kohaselt) kuus õpilase kohta (2025.aastal oli 109 eurot kuus õpilase kohta).

Peipsiääre vallas on 2 lasteaeda ja 1 lasteaed-põhikool. Koolieelse lasteasutuse kohatasu on reguleeritud alusharidusseadus (AHS) § 46 lõikega 1. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub valla eelarve vahenditest ning vallavolikogu otsusel osaliselt vanemate poolt (Peipsiääre vallavolikogu 31.mai 2023. aasta määrus nr 12 „Peipsiääre valla koolieelsete lasteasutuste rahastamisel vanemate poolt kaetava osa määr ja tasumise kord“). Nimetatud määrus kehtestab osalustasu määraks ühe lasteaias käiva lapse kohta 6% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast kuus. Kui vanematel on kaks või enam last, kes kasutavad kohta Peipsiääre valla lasteaias, siis teise ja iga järgneva lapse eest tasub lapsevanem 50% kehtestatud kohatasu määrast. Nimetatud erisuse rakendamiseks peavad mõlemad vanemad või üksikvanem ja kõik lasteaias kohta kasutavad lapsed elama Eesti rahvastikuregistri andmetel Peipsiääre vallas. Osalustasu tasutakse vallavalitsuse poolt esitatud arvete alusel igakuiselt 1. septembrist kuni 31.augustini, s.o. 12 kuud aastas. Lapse toidukulu lasteasutuses katab lapsevanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab munitsipaallasteaia pidaja (AHS § 46 lõige 4). 2025.aastal oli toidukulu päevamaksumus kõikides lasteaedades 2 eurot päevas. Alates 2026.aastast on soov toidupäeva maksumus kehtestada erinev lasteaedade lõikes ja päevamaksumus jagada kolme toidukorra vahel. Vara lasteaias „Õnnetriinu“ on soov tõsta toidupäeva maksumus 3 euroni, teised lasteaiad soovivad maksumuseks 2.50 päeva kohta..

Tasu toitlustamiskuludeks on planeeritud 2026.aasta eelarvesse 123 500 eurot s.o. nii lasteaedade kui koolide toitlustusest laekuv tulu kokku (2025.aastal planeeriti 115 150 eurot).

Laekumine teistelt KOVidelt lasteaia teenuse eest on reguleeritud alusharidusseadus (AHS §46 lõige 3). Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta. 2026. aasta prognoosi kohaselt on koolieelsete lasteaedade kohatasu laekumine 265 500 eurot. Alus Peipsiääre VV korraldus nr 7 07.01.2025, millega kinnitati munitsipaalharidusasutuste õppekoha tegevuskulude arvestuslik maksumus 2025.aastaks. Kuna sündivus väheneb, siis järgnevatel aastatel tuleb arvestada lasteaedades laste arvu vähenemisega.

Tulu koolitusteenu osutamise eest on 2026.aasta eelarvesse planeeritud 97 800 eurot, 2025.aasta eelarvesse planeeriti 109 500 eurot.

Tabel 4. Lasteaia lapsed

Lasteaia lapsed	10.2023	10.2024	10. 2025	Prognoos 2026
Laste arv (EHIS-s andmetel) arv	263	246	244	240
Laekumised kohatasudelt (euro)	325 971	259 455	285 145	265 500

Laekumine teistelt kohalikest omavalitsustelt koolide teenuse eest on reguleeritud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (PGS). EHIS andmetel õpib 2025/2026 õppeaastal Peipsiääre valla koolides 403 õpilast (eelneval õ.a. 407 õpilast), kellest 41 on pärit teistest omavalitsustest.

Õpilaste õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning vallavolikogu määrusega nr 1 31.01.2024. Õppemaksu tasutakse õppeperioodi (01.september-31.mai) eest.

Tabel 5. Huvikooli õpilased

Huvikool	Õpilaste arv	Osalustasu (eurod) kuus	Laekumine koolitustegevusest
Alatskivi Kunstide Kool	54	25-30	24 000

Peipsiääre valla munitsipaalhuvikoolis õpib kokku 54 õpilast (2025 õppis 70 õpilast). Õppijate arv on langustrendis, koolil tuleb leida õppijaid paeluvaid tegevusi. 2026. aasta eelarvesse on planeeritud laekumiseks koolitustegevusest kokku 24 000 eurot (tabel 5).

Laekumised kultuuriasutustelt

Prognoositav laekumine kultuuriasutuste majandustegevusest 2026. aastal on 79 500 eurot. Tulude vähenemine on 6,5%. Tulud koosnevad vallavalitsuse hallatavate kultuuriasutuste tasulistest teenustest.

Tabel 6. Ülevaade omatulu laekumisest kultuuriasutuste lõikes eurodes

Asutuse nimetus	Summa eurodes
KUVAKE	15 000
Reklaami müügi tulud	2 500
Liivi Muuseum	13 000
Kolkja Muuseum	49 000

Laekumised spordiasutustelt

2026.aasta tuluks on planeeritud 15 150 eurot, mille täitmise eest vastutab KUVAKE. Võrreldes 2025.aastaga väheneb planeeritav tulu 26,8%. Lisaks Koosale on planeeritud tulu teenimine ka Vara Kogukonnakeskuse sporditegevusest.

Laekumised sotsiaalabiteenustest ja transporditeenustest

Laekumised sotsiaalabiteenustest on 2026. aasta eelarves prognoositud 7 000 eurot ja transporditeenusest 15 000 eurot vastavalt volikogu määrusele nr 24 Koduteenuste osutamise tingimused ja kord. Vastavalt hinnakirjale toimuvad laekumised pesu pesemise ja transporditeenuse eest.

Laekumised elamu- ja kommunaalmajandusest

Elamu- ja kommunaalkulude laekumist prognoositakse 2026.aastaks 123 460 eurot edasi müüdüd elektri, vee ja kanalisatsiooni, soojuse, sauna ja hooldustööde kulude eest. Kasvuks planeeritud 15,4%.

Rendi ja üüritulud

2026. aasta eelarves on planeeritud üüri ja renditulu laekumist 59 900 eurot. Näiteks Lossi tn 2 sotsiaalmaja üüri peale peaks laekuma 6 000 eurot, vabade kontoriruumide rentimine büroopindadeks umbes 20 000 eurot, jne.

Saadavad toetused

Toetuste arvelt finantseeritakse jooksvateks kuludeks :

- riigieelarvest hariduskulude toetuseks (õpetajate palgad, koolilõuna, õppevahendid);
- riigieelarvest toimetulekutoetuste väljamaksmiseks ning sotsiaaltoetuste- ja teenuste osutamise toetuseks.

Saadavaid toetusi on planeeritud 2026. aasta eelarvesse 4 010 145 eurot. Tasandusfondi planeerimisel on võetud aluseks Rahandusministeeriumi poolt pakutav tasandusfondi prognoosimise tabel. Kui tasandusfondi ja toetusfondi lõplik jaotus selgub (Vabariigi Valitsuse määrus) peale eelarve kinnitamist, siis muudetakse eelarvet läbi lisaelarve.

Tabel 7.Saadavad toetused toetusliikide lõikes eurodes

Nimetus	2025.a. kinnitatud	2026.a. eelarve prognoos
Tasandusfond	1 442 656	1 406 256
Toetusfond	2 567 489	2 891 121
<i>s.h. üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus</i>	1 981 945	2 305 537
<i>Kohalike teede hoiu toetus</i>	274 834	274 834
<i>Huvihariduse ja huvitegevuse toetus</i>	73 693	73 693
<i>Koolieelse lasteasutuse õpetajate tööjõukulude toetus</i>	91 145	91 145
<i>Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise teenus</i>	6 377	6 377
<i>Toimetuleku maksmise hüvitis</i>	130 749	130 749
<i>Vaimse tervise edendamise toetus</i>	8 642	8 682
<i>Rahvastiku toimingute kulude hüvitis</i>	104	104

Muud tegevustulud

Siin on planeeritud eelarvesse 35 000 eurot, mis põhiliselt koosnevad:

- maardlate kaevandamistasudest 19 000 eurot;
- vee erikasutuse tasudest 5 500 eurot;
- muudest tuludest 10 500 eurot.

3. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud on planeeritud kulupõhise eelarvestamise meetodil ja jaotatud tegevusalade järgi. Põhitegevuse **kulude** kogumaht 2026. aastal on **11 829 108** eurot, 2025. aasta eelarves 11 206 758 eurot. Prognoositav kasv on **5,5** protsenti.

Palgafondi tõus 2026 aasta eelarves on planeeritud kuni **6,2%**. Miinimumpalk oli 2025.aastal 886 eurot, mis momendil kokkuleppele mittesaavutamisel on püsinud muutuseta. Õpetajate palga alammäär oli 2025.aastal oli 1820 eurot kuus ja 2026. aastal kerkis see 8,2% ehk uueks õpetaja palga alammääraks eelnõu alusel on **1970** eurot kuus.

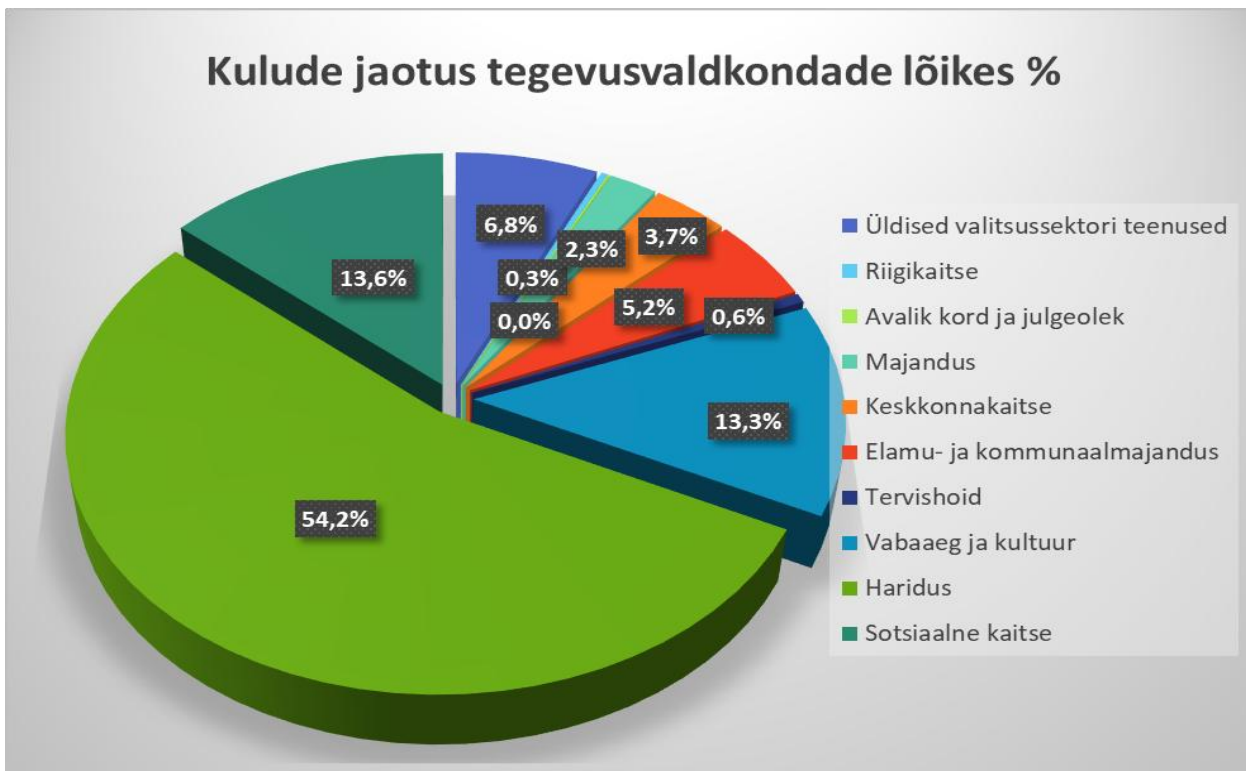
Majandamiskulude kasvuks on **2,7%** ja toetused kasvavad **7,9%** (s.h. sotsiaaltoetused kasvavad 8,44%). Planeeritud on 100 eurone kasv hooldusteenusel olevate klientide piirmäära tõstmiseks.

3.1. Põhitegevuse kulude majanduslik sisu tegevusvaldkondade lõikes

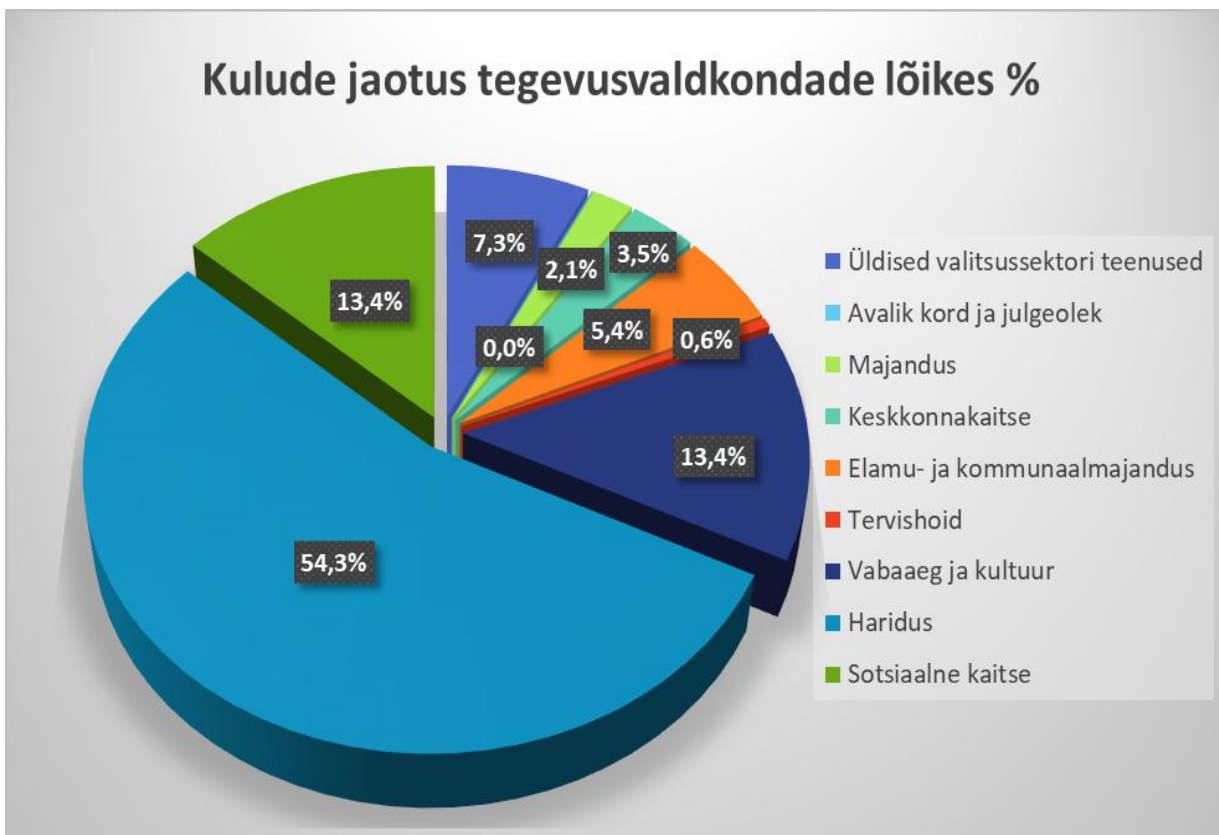
Antud peatükis esitatakse põhitegevuse kulude teave ja alapeatükkides selgitatakse tabelis 8 ja joonisel 3 ja 4 toodut. Valla eelarve põhitegevuse kulude kogumaht on 11 829 108 eurot.

Tabel 8. 2026.aasta vallaeelarve kulude jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	2026.a. eelarve projekt	Antavad toetused	Tööjõukulud	Majandamis-kulud	Muud kulud
Üldised valitsussektori teenused	805 330	36 770	521 100	201 860	45 600
Riigikaitse	38 500	0	32 780	5 720	0
Avalik kord ja julgeolek	11 000	3 000	0	8 000	0
Majandus	273 200	0	187 100	85 400	700
Keskkonnakaitse	435 750	0	59 940	374 860	950
Elamu- ja kommunaalmajandus	611 550	0	380 000	230 350	1 200
Tervishoid	69 042	19 000	0	50 042	0
Vaba-aeg ja kultuur	1 571 594	141 230	867 884	562 480	0
Haridus	6 408 349	54 929	5 036 948	1 315 032	1 440
Sotsiaalne kaitse	1 604 793	1 094 249	389 364	120 710	470
KOKKU	11 829 108	1 349 178	7 475 116	2 954 454	50 360
<i>protsentides</i>	100%	11,4 %	63,2 %	25,0 %	0,4%

Joonis 3. 2026.aasta valla eelarve kulude jaotus tegevusalade lõikes

Joonis 4. 2025.aasta valla eelarve kulude jaotus tegevusalade lõikes

Üldised valitsussektori teenused

Üldisteks valitsussektori teenusteks on kavandatud eelarves 805 330 eurot, mis on kulude kogumahust 6,8 protsenti.

Tabel 9. 2026.aasta vallaelarve kulude jaotus üldiste valitsussektori teenuste lõikes

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Üldised valitsussektori teenused	756 579	535 392	805 330
Valla- ja linnavolikogu	60 135	31 393	58 080
Valla- ja linnavalitsus	649 150	529 851	665 480
Kohaliku omavalitsusüksuse reservfond	484	44 516	45 000
Muud üldised valitsussektori teenused	46 810	27 258	36 770

Peipsiääre Vallavolikogu

Peipsiääre Vallavolikogu kuludeks kavandatakse 58 080 eurot. Eelarve koosneb 21 volikogu liikme ja kaheksa alatise komisjoni liikme töötasust ning kantseleikuludest. Volikogu ja tema komisjonide liikmete tasude arvestamise aluseks on Peipsiääre Vallavolikogu 28. juuni 2022 määrus nr 20 „Volikogu tööst osavõtu eest tasu ja hüvituste maksmise kord“ alusel. Tavaliselt toimuvad volikogu istungid üks kord kuus. Juulis reeglina istungit ei toimu. Majanduskulud on kavandatud vallavolikogu töö administreerimiskuludeks, üritus-, koolitus- ja lähetuskuludeks, infotehnoloogiakuludeks jm. Võrreldes 2025. aasta kinnitatud eelarvega vähenevad kulud 3,4 protsenti.

Peipsiääre Vallavalitsus

Peipsiääre Vallavalitsuse kuludeks kavandatakse 665 480 eurot, mis võrreldes 2025 eelarvega suurenevad 2,5 protsenti. Personalikulud on kavandatud vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud struktuurile, kusjuures pole töötasu arvestatud abivallavanema ametikohale. Sellest lähtuvalt on eelarves tööjõukulude vähenemine 2% ulatuses. Summaliselt on planeeritud tööjõukuludeks 467 580 eurot. Vallavalitsuse liikmete töötasude arvestamisel on aluseks võetud Peipsiääre Vallavolikogu 30. novembri 2017 määrus nr 6 „Vallavalitsusliikmetele hüvitise määramine ja maksmise kord“. Majandamiskulud on põhiliselt planeeritud administreerimis-, auditeerimis-, infotehnoloogia- ja inventarikuludeks, ruumide halduskuludeks jm. summaliselt kokku 197 300 eurot. Majandamiskulud on suurenenud just riigi poolt kehtestatud kohustusega E-ITSi rakendamiseks. Lisatud on 10 000 eurot auditeerimiskulude katteks, sest küberturvalisuse nõuete täitmist eirata ei saa. Samuti suurenevad kulud IT teenuste osas, näiteks ka VOLIS kulud katame selle tegevusala alt ja pole jaganud neid volikogu kuludesse. Järsult on kasvanud majandusaasta aruande auditeerimiskulud ulatudes 11 160 euron, kusjuures 2024.aasta aruande auditeerimise maksumus oli 4904 eurot (kasuks 2,27 korda). Vallavalitsuse majanduskulud sisaldavad suures ulatuses teenuste maksumust, mida kasutame kõigi allasutuste, jne üksuste tarbeks- näiteks raamatupidamisprogramm PMen, eelarveprogramm Veera, personalarvestus Persona, asjaajamise programm Amphora, SPOKU, Arno, jne

Reservfond

Reservfond on ettenägemata ja edasilükkamatute vajaduste kulude katmiseks ja planeeritud eelarvesse summas 45 000 eurot, mis on võrdne 2025. aastaga.

Muud üldised valitsussektori teenused

Muudeks üldisteks valitsussektori teenusteks on kavandatud 36 770 eurot, mis suunatakse liikmemaksude tasumiseks. Kasvuks on planeeritud 12%.

Peipsiääre Vallavalitsus on liige alljärgnevates organisatsioonides:

- Tartumaa Ühistranspordikeskus, liikmemaks summas 4 200 eurot;
- Eesti Linnade ja Valdade Liit, liikmemaks summas 6 830 eurot;
- MTÜ Sibulatee, liikmemaks summas 300 eurot;
- Jõgevamaa Koostöökoda (Pala piirkond), liikmemaks summas 547 eurot;
- Tartumaa Omavalitsuste Liit, liikmemaks summas 16 608 eurot;
- Tartumaa Arendusselts, liikmemaks summas 4 271 eurot;
- Peipsi Kalanduspiirkonna arendajate Kogu, liikmemaks summas 4 014 eurot.

Riigikaitse

Valla eelarvest suunatakse tsiviilkaitseks 38 500 eurot, mis jaguneb tööjõukuludeks summas 32 780 eurot ja majandamiskuludeks summas 5 720 eurot. Eelneval majandusaastal nimetatud tegevusala puudus. Siin kajastatakse kriisikoordinaatori ja tema tööga seotud kulusid.

Tabel 10. 2026.aasta vallaeelarve kulude jaotus avaliku riigikaitse lõikes

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Tsiviilkaitse	61 234	52 541	38 500

Avalik kord ja julgeolek

Valla eelarvest suunatakse valla avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks 3 000 eurot toetusena ja 8 000 majandamiskuludena.

Tabel 11. 2025.aasta vallaeelarve kulude jaotus avaliku korra ja julgeoleku lõikes

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Avalik kord ja julgeolek	14 175	12 562	11 000

Majandus

Majanduse valdkonna kuludeks on planeeritud kokku 234 600 eurot, mis on 2,1 protsenti eelarve põhitegevuse kuludest.

Tabel 12. 2026.aasta vallaeelarve kulude jaotus majanduse lõikes

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Majandus	234 600	118 811	273 200
Üldmajanduslikud arendusprojektid	50 000	13 155	51 000
Muu majandus (sh. majanduse haldus)	184 600	129 808	222 200

Üldmajanduslikud arendusprojektid

Üldmajanduslikud arendusprojekti kulud summas 51 000 eurot kavandatakse kaasavaks eelarveks 21 000 eurot, arengukava koostamiseks 16 000 eurot, ettevõtluskeskkonna ja ettevõtluskubi arendamiseks 7 000 eurot ja erinevate projektide omaosaluseks.

Muu majandus

Muu majanduse kulud summas 222 200 eurot kavandatakse palgafondiks 187 100 eurot ja majandamiskuludeks 35 100 eurot.

Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse kuludeks on planeeritud eelarves 380 178 eurot, mis on 3,7 protsenti kulude kogumahust.

Tabel 13. 2025-2026.aasta valla eelarve kulude jaotus keskkonnakaitse lõikes

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Keskkonnakaitse	380 178	309 052	435 750
Jäätmekäitlus	64 340	50 371	65 070
Avalike alade puhastus	282 600	235 399	335 800
Heitveekäitlus	800	91	500
Muu keskkonnakaitse (s.h. keskkonnakaitse haldus)	32 438	23 191	34 380

Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse kulud summas on 64 070 eurot, kus 38 850 eurot kavandatakse majandamiskuludeks jäätmekogumis kohtade ja jäätmejaama haldamiskuludeks ning ohtlike jäätmete kahjutustamiseks. Tööjõukuludena on eelarvesse planeeritud 26 220 eurot.

Avalike alade puhastus

Avalike alade puhastuseks kavandatakse 335 000 eurot, millest 274 834 eurot kaetakse riigilt saadava toetusfondi vahendite arvelt. Lisatud on 2026.aasta eelarvesse 50 000 eurot, et parandada kruusateede kvaliteeti. Siin kajastatakse suvine, talvine valla teehooldus koos valla kasutuses avalike alade hooldamisega. Kajastatakse ainult majandamiskulusid. Lisanduvad Alatskivi järvele rajatud purskkaevu elektrikulud.

Muu keskkonnakaitse

Muu keskkonnakaitse kulud summas 34 380 eurot kavandatakse palgafondiks 33 720 eurot ja 660 eurot majanduskuludeks. Samad summad kajastusid ka 2025.aasta eelarves.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks on kavandatud 2026. aasta eelarves 611 550 eurot, mis on kulude kogumahust 5,2 protsenti.

Tabel 14. 2025-2026.aasta valla eelarve kulude jaotus elamu- ja kommunaalmajanduses

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Elamu ja kommunaalmajandus	587 556	463 458	611 550
Tänavavalgustus	33 000	23 075	33 000
Muu elamu- ja kommunaalmajandus	546 311	441 894	578 550

<i>s.h. Kalmistud</i>	92 051	59 593	90 300
<i>s.h. Saund</i>	8 850	5 553	18 350
<i>s.h. Hulkuvad loomad</i>	6 000	7 120	8 500

Tänavavalgustus

Tänavavalgustuse kulud summas 33 000 eurot kavandatakse tänavavalgustuse jooksvaks remondiks, käidukorralduseks ning elektriarvete tasumiseks. Kulude kokkuhoid on saavutatud energiasäästlike lahenduste rakendamise arvelt.

Muu elamu- ja kommunaalmajandus

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse kulud summas 578 550 eurot kavandatakse palgakuludeks 367 762 eurot ja majandamiskuludeks 191 349 sealhulgas kalmistute korrashoiukuludeks kokku 90 300 eurot, hulkuvate loomadega seonduvateks kuludeks 8 500 eurot ja Koosa sauna ülalpidamiskulud 9 150 eurot. Lisandunud on Kallaste sauna ülalpidamiskulud summas 9 200 eurot. Majanduskuludeks on üldkasutatavate-, teenindushoonete ja valla korterite ülalpidamiskulud, jne. Valdkonna eelarve maht on suurenenud 5,9%.

Tervishoid

Tervishoiukuludeks on kavandatud 2026. aasta eelarves 69 042 eurot, mis on planeeritud majandamiskuludeks k.a. Tervisekeskuse ülalpidamiskuludeks. Kulude mahtu suurendatud pole.

Tabel 15. 2025-2026.aasta valla eelarve kulude jaotus tervishoius

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Tervishoid	69 842	39 081	69 042
Avalikud tervishoiuteenused	8 642	0	8 642
Muu tervishoid (s.h. tervishoiu haldus)	61 200	39 081	60 400

Vaba aeg, kultuur, religioon

Vaba aja, kultuuri ja religiooni kuludeks on kavandatud 2026. aasta eelarves 1 571 594 eurot, mis on eelarvekulude kogumahust 13,3 protsenti. Võrreldes 2025.aastaga on muutus ainult 0,1%, eelkõige on tegu majandamiskulude vähenemisega.

Tabel 16. 2025.aasta vallaeelarve kulude jaotus vaba aja, kultuuri ja religiooni osas

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Vaba aeg, kultuur, religioon	1 524 270	1 195 036	1 571 594
Sport	235 430	179 678	264 120
Noorsootöö ja noortekeskused	206 534	141 936	198 030
Vaba aja tegevused	35 000	34 950	0
Raamatukogud	309 890	262 773	327 815
Rahvakultuur	56 940	36 303	110 470
Muuseumid	209 119	178 848	210 754
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	22 800	15 513	21 900
Religioon	3 740	3 437	3 940
Muu vaba aeg, sh haldus	444 817	341 598	434 565

Sporditegevus

Sporditegevuse kulusid haldab KUVAKE ja see summa on 220 120 eurot. Tööjõukuludeks eraldatakse 76 540 eurot ja majandamiskuludeks 143 580 eurot. Valdkonna all kajastuvad Koosa Spordihoone, Vara Kogukonnakeskuse ja Kallaste vabaajakeskuse hoonete haldamise kulud. Valdkonnas töötab sporditööspsialist ja 3 administraatorit. Kulud on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 12,2%. Tegevustoetusteks on kavandatud 44 000 eurot, mis suurenenud võrreldes eelneva aastaga märgatavalt.

Vaba aja üritused

2025 aastal kajastati siin SA Kallaste Arenduse majandamiskulusid summas 35 000 eurot. Tänaeks on sihtasutus likvideeritud.

Noorsootöö ja noortekeskused

KUVAKE kureerib noorsootöö valdkonda summas 198 030 eurot, mis jaguneb tööjõukuludeks summas 136 480 eurot ehk valdkonnas töötavad noorsootööspetsialist ja 5 noorsootöötajat. Majanduskuludes kajastuvad Alatskivi, Kallaste, Vara noortekeskuste ja Alatskivi noortekeskuse kulud. Pala noortekeskuse kulud kajastatakse Pala kultuurimaja kulude osana ja 2026.aasta eelarves leiame nad tegevusala muu vaba aeg, sh. haldus osana. Võrreldes 2025. aasta kinnitatud eelarvega vähenevad kulud 4,1%, seda majanduskulude vähenemise arvelt.

Raamatukogud

Koosa Raamatukogu – Peipsiääre valla Keskraamatukogu kulud summas 327 815 eurot kavandatakse personalikuludeks 239 635 eurot ja majandamiskuludeks 88 180 eurot. Majanduskulude all on kavandatud asutuse administreerimis-, lähetus-, koolitus-, ruumide haldamise, infotehnoloogia, inventari, teavikute soetuse ja sündmuste korraldamise kulud. Eelarve mahu suurenemine 5,8%, mis kajastub võrdselt tööjõukulude ja majandamiskulude kasvuna. Lisandusid uued ja kaasaegsed ruumid Lümati raamatukogu näol.

Rahvakultuur

Rahvakultuuri kulud summas 110 470 eurot on planeeritud tegevustoetusteks, projektide omaosaluste katteks summas 29 050 eurot ja majandamiskuludeks ehk hoonete ülalpidamiseks. Nendeks hooneteks on Alatskivi Looduskeskus, Alatskivi Maanaiste Seltsi kasutuses olev hoone, Alatskivi Sõiduhobuste Tall, Kodavere Pärimuskeskus, Kokora Külaseltsi hoone, Varnja Seltsimaja ja Välgi külakeskuse hoone. Nimetatud hoonete majandamiskuludeks on kavandatud 16 180 eurot. Eelneval aastal kajastusid nimetatud kulud ja projektide omaosalus tegevusala Muu vaba aeg, kultuur, religioon koosseisus.

Muuseumid

Juhan Liivi Muuseumi kulud summas 163 784 eurot on kavandatud personalikuludeks 132 339 eurot ja majandamiskuludeks 31 445 eurot. Võrreldes 2025. aasta kinnitatud eelarvega vähenevad kulud 3,5 protsenti. Juhan Liivi Muuseum saab toetusena Kultuuriministeeriumilt 84 187 eurot ja ürituste läbiviimiseks kirjutab eraldi projekte, mida siis lisatakse jooksvalt eelarve tuludesse ja kuludesse.

Kolkja Muuseumi kulud summas 46 970 eurot kavandatakse personalikuludeks 30 670 eurot ja majandamiskuludeks 16 300 eurot. Kulude suurenemine 3,0%.

Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused

Ringhäälingu- ja kirjastamisteenuste kulud summas 21 900 eurot kavandatakse majandamiskuludeks, millega kaetakse „Peipsiääre Teataja“ välja andmist.

Religiooni ja muud ühiskonnateenused

Religiooni ja muu ühiskonnateenuse kulud summas 3 940 eurot kavandatakse tegevustoetusena kogudustele ja majandamiskuludena summas 1 500 eurot.

Muu vaba aeg s.h. haldus

Siin kajastatakse allasutus KUVAKE kulused summas 434 565 eurot. 2025.aasta eelarves kajastatakse selle tegevusala all ka taotletavate projektide omaosaluste katmise kulud 29 050 eurot, mis on nüüd tõstetud tegevusala Rahvakultuur koosseisu. Tööjõukuludeks on kavandatud 252 220 eurot, see koosneb juhataja, kultuuritöõspetsialisti, nelja kultuuritöötaja, 4 administraatori ja kuue ringijuhhi palgafondist. Majandamiskuludena kajastatakse endiste kultuurimajade (Pala, Ranna, Kolkja) kulused ja lisanduvad Koosa rahvamaja kulud (sisaldab Koosa noortekeskuse kulused). Majandamiskulud kokku 182 345 eurot.

Haridus

Hariduse kuludeks on kavandatud 2026. aasta eelarves 6 408 349 eurot, mis moodustavad 54,2 protsenti eelarve põhitegevuse kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega kasvavad kulud 5,8 protsenti peamiselt personalikulude arvelt.

Tabel 17. 2026.aasta vallaeelarve kulude jaotus hariduse osas

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026a. eelarve projekt
Haridus	6 058 125	4 277 291	6 408 349
Alusharidus	1 964 648	1 360 769	2 125 788
Põhihariduse otsekulud	3 226 103	2 292 381	3 422 902
Noorte huviharidus- ja huvitegevus	294 830	199 497	317 244
Koolitransport	145 560	114 349	166 930
Koolitoit	268 292	191 682	283 675
Muud haridus, sh hariduse haldus	158 692	118 613	91 820

Alusharidus

Alushariduse kuludeks on eelarves kavandatud 2 125 778 eurot ja see on 33,2 protsenti hariduskuludest. Peipsiääre vallas oli 3 lasteaeda ja 2 kool-lasteaeda. Alates 01.09.2025 tegutseb Peipsiääre Lasteaed, mis ühendas Pala, Alatskivi ja Koosa lasteaiad. Kulud kavandatakse lasteaedade personali- ja majandamiskuludeks. Kõikide lasteaedade majanduskulud on kavandatud asutuse administreerimis-, lähetus-, ruumide majandamis-, infotehnoloogia-, inventari-, toitlustamise, õppevahendite ja sündmuste korraldamise kuludeks (tabel 17).

Tabel 18. 2024- 2026.aasta vallaeelarve kulude jaotus lasteaedade lõikes

KULUD eurodes	Peipsiääre Lasteaed	Kolkja lasteaed	Vara lasteaed	Kokku
2026 põhitegevuse kulud	1 428 100	98 668	556 410	2 125 778
s.h. tööjõukulu	1 174 830	87 168	461 610	1 723 608
s.h. majandamiskulud	253 270	11 500	94 800	359 570
laste arv 10.11.2025	162	13	69	244
Kulud kuus ühe lapse kohta	735	632	672	726

s.h. töajõukulu kuus ühe lapse kohta	604		559		558	589
	Alatskivi lasteaed	Pala lasteaed	Kolkja lasteaed	Koosa lasteaed	Vara lasteaed	KOKKU
2025 põhitegevuse kulud	600 440	311 586	91 241	380 882	529 473	1 913 622
s.h. töajõukulu	512 795	257 266	81 361	302 432	443 173	1 597 027
s.h. majandamiskulud	87 645	54 320	9 880	78 450	86 300	316 595
laste arv 10.11.2024	68	42	15	56	65	246
Kulud kuus ühe lapse kohta	736	618	507	567	679	648
s.h. töajõukulu kuus ühe lapse kohta	628	510	452	450	568	541
2024 põhitegevuse kulud	571 038	302 163	88 261	392 775	489 056	1 843 293
s.h. töajõukulu	478 193	253 633	81 361	318 323	404 956	1 536 466
s.h. majandamiskulud	92 845	48 530	6 900	74 452	84 100	306 827
laste arv 10.11.2023	76	46	14	55	72	263
Kulud kuus ühe lapse kohta	626	547	525	595	566	584
s.h. töajõukulu kuus ühe lapse kohta	524	459	484	482	469	487

Peipsiääre Lasteaed: kulud summas **1 428 100** eurot on 67,2 protsenti lasteaedade kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega (võrreldud kolme lasteaia kuludega) kasvavad kulud 9,4 protsenti. Suurenevad personalikulud seoses õpetajate palga almmäära tõusuga 8,2%. Teiste töötajate palka on tõstetud 5% ulatuses. Lisandunud on ka ametikohti. Lasteaia töötab 11 rühma.

Vara Lasteaed „Õnnetriinu“: kulud summas 556 410 eurot on 26,2 protsenti lasteaedade kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega kulud suurenevad 5,1%. Lasteaia töötab 4 rühma. Laste keskmine arv on suurenenud 4 lapse võrra, loodetavasti jääb see 2026.aastal püsima 69 juurde. Kulud ühe lapse kohta on jäänud samale tasemele, eelkõige on see tingitud laste arvu suurenemisest (tabel 18).

Kolkja Lasteaed-Põhikool kulud summas 98 668 eurot on 4,6 protsenti lasteaedade kuludest. Võrreldes 2024. aasta eelarve oodatava täitmisega on kulud suurenenud 3,3% ulatuses. Lasteaia töötab üks rühm. Laste arv on püsunud stabiilsena (tabel 18). Kuludesse pole arvestatud kütte, vee ja elektrikulusid- need kajastuvad põhikooli kuludes.

Alushariduse teenuse ostmise kulu summaks kavandatakse 42 600 eurot, mis hõlmab alushariduse teenuse ostmist teistelt kohalikest omavalitsustelt. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega vähenevad kulud 15,3 protsenti laste arvu vähenemise tõttu. Üha vähemaks jääb neid lapsi, kes kasutavad teiste KOV-ide lasteaia teenuseid.

Kokkuvõtvalt kasvab alushariduse kulu valla eelarves **8,2% ja** seda eelkõige töajõukulude kasvu arvelt (lasteaiaõpetajate palgatõus 8,2%). Töajõukulu lasteaedades kokku on 1 723 608 eurot, see on 81,1% kogukuludest. Riik toetab valda palgarahade maksimisel toetusfondist makstava summaga, mis 2025.aastal oli 91 145 eurot. Momendil on 2026.aasta eelarves arvestatud sama summaga, seega **katab toetus 5,3%** palgafondist.

Põhiharidus

Põhihariduse kuludeks on eelarves kavandatud **3 422 902** eurot, mis on **53,4 protsenti** hariduskuludest. Kulu on kajastatud koos riigipoolse toetusfondiga. Kulud kavandatakse tegevusalade järgi personali- ja majandamiskuludeks. Kõikide koolide majandamiskulud on kavandatud asutuse administreerimis-, lähetus- ja koolitus-, ruumide majandamis-, infotehnoloogia-, inventari-, õppevahendite, sündmuste korraldamise ja transpordikuludeks.

Tabel 19. 2024- 2026.aasta vallaelarve kulude jaotus põhikoolide lõikes

KULUD eurodes	Pala kool	Alatskivi kool	Kolkja kool	Vara kool	Kokku
2026 põhitegevuse kulud	807 819	1 168 313	521 235	795 535	3 292 902
s.h. tööjõukulud	660 680	991 460	432 910	687 140	2 772 190
s.h. majandamiskulud	147 139	176 853	88 325	108 395	520 712
Õpilaste arv 10.11.2025	83	184	45	91	403
Kulud kuus ühe õpilase kohta	811	527	965	728	681
s.h. tööjõukulu kuus ühe õpilase kohta	663	449	802	629	573
2025 põhitegevuse kulud	772 412	1 090 445	506 341	691 498	3 060 696
s.h. tööjõukulud	639 964	924 345	417 456	577 463	2 559 228
s.h. majandamiskulud	132 448	166 100	88 885	114 035	501 468
Õpilaste arv 10.11.2024	88	191	42	86	407
Kulud kuus ühe õpilase kohta	731	476	1 005	670	627
s.h. tööjõukulu kuus ühe õpilase kohta	606	403	828	560	524
2024 põhitegevuse kulud	749 119	1 071 482	491 619	676 134	2 988 354
s.h. tööjõukulud	628 418	938 297	415 691	557 129	2 539 535
s.h. majandamiskulud	120 701	133 185	75 928	119 005	448 819
Õpilaste arv 10.11.2023	89	179	32	86	386
Kulud kuus ühe õpilase kohta	701	499	1280	655	645
s.h. tööjõukulu kuus ühe õpilase kohta	588	437	1083	540	548

Juhan Liivi nim Alatskivi Kool: kulud summas 1 168 313 eurot on 35,5 protsenti põhikoolide kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega suurenevad kulud 3,9 protsenti. Tööjõukulud moodustavad kooli kogukuludest 84,9% (tabel 19). Tööjõukulude kasvuks on 6,6%, see on seotud õpetajate palgatõusuga 8,2% ja muude töötajate palgakasvuga kuni 5%. Õppijate arv koolis on vähenenud 7 õpilase võrra, kuid sellise õppijate hulgaga on kooli efektiivsusnäitajad väga head (kulud sisaldavad ka hoone III korruse elektri, kütte ja veekulu).

Anna Haava nim Pala Kool: kulud summas 807 819 eurot on 24,5 protsenti põhikoolide kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega, suurenevad kulud 4,5 protsenti. Koolis õpib 83 õpilast, vähenemine on 5 õpilase võrra.

Kolkja Põhikool: kulud summas 521 235 eurot on 15,8 protsenti põhikoolide kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega suurenevad kulud 2,9%. Koolis õpib momendil 45 õpilast (tabel 19).

Vara Põhikool: kulud summas 795 535 eurot on 24,2 protsenti põhikoolide kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega toimub kulude suurenemine 14,95% ulatuses. Majanduskulud vähenevad, kuid suureneb oluliselt tööjõukulude maht. Kool sai struktuuri juurde majandustöötaja ja tugipersonali. Koolis õpib 91 õpilast, kasv 5 õpilast.

Nelja põhikooli tööjõukulu 2026.aastal kokku on 2 772 190 eurot, mis moodustab 84,2% kogukulude mahust. Riik panustab õpetajate ja koolijuhtide palgarahaks läbi toetusfondi 1 929 455 eurot s.o. 69,6% kogu koolipere tööjõukuludest.

Põhi- ja üldkeskhariduse teenuse ostmiseks teistelt kohalikest omavalitsustelt on planeeritud 130 000 eurot jäädes samale tasemele eelmise aastaga võrreldes. Momendil õpib meie õpilasi mujal koolides 162 (põhikoolis 68 ja gümnaasiumis 94) ja uuest aastast tuleb kuus tasuda ühe õppija eest 114 eurot.

Huivialaharidus

Huivialahariduse kuludeks on eelarves kavandatud 317 244 eurot, mis on 5,2 protsenti hariduskuludest. Kulud jaotuvad Alatskivi Kunstide Kooli ja valla poolt toetustena makstava osana alljärgnevalt:

- Alatskivi Kunstide Kool: kulud summas 274 435 eurot on 86,1 protsenti huivialahariduse kuludest. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega suurenevad kulud 7%. Suurenemine toimub tööjõukulude arvelt, majandamiskulud püsivad 2025.a tasemel. Momendil on õppijate arvuks 54 õpilast, eelmisel õppeaastal oli see number 70. Õppijate arv on suures langustrendis.
- Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse kulu on planeeritud 42 809 eurot toetustena erinevatele üksustele. 2026 aasta eelarve huvihariduse kulud jäänud 2025 aasta tasemele.

Koolitransport

Koolitranspordi kulud on eelarves kavandatud 166 930 eurot, mis on 2,4 protsenti hariduskuludest ning sellega kavandatakse õpilastranspordi kulude katmist. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega suurenevad kulud 10,6 protsenti. Tööjõukuludena on planeeritud 99 280 eurot, kasv 4,2% (4 bussijuhi töötasu) ja majandamiskuludeks 55 650 eurot. Lisandub toetuste maksmiseks 12 000 eurot, mis lisatud vastavalt sõlmitud sihtotstarbelise toetuse leping nr 8/68 MTÜ Tartumaa Ühistranspordikeskusega, et teenindada täiendavaid liinilõike koolitranspordi kasutamisel.

Koolitoit

Koolitoidu kuludeks on eelarves kavandatud 283 675 eurot, mis on 4,5 protsenti hariduskuludest ja kavandatakse õpilaste toitlustuskuludeks ning osaliselt kaetakse toetusfondi eraldusest. Koolilõuna kuludeks eraldab riik läbi toetusfondi ainult 70 350 eurot ehk siis on 175 eurot aastas 1 õpilase kohta ehk ühe euro lapse kohta päevas. Võrreldes 2025. aasta eelarve oodatava täitmisega suurenevad kulud 5,7 protsenti. Kulude suurenemine on tingitud toiduainete kallinemisest ja tööjõukulude suurenemisest. Tööjõukuludeks on planeeritud 150 125 eurot ja majandamiskuludeks 133 550 eurot. Seega lisab vald majanduskuludeks 63 200 eurot ehk 0,90 senti ühe õpilase kohta päevas.

Muu haridus , sh hariduse haldus

Muudeks hariduse abiteenuste kuludeks on eelarves kavandatud 91 820 eurot, mis on 1,4 protsenti hariduskuludest. See jaguneb tööjookuludeks summas 41 210 eurot ja majandamiskuludeks summas 50 610. Majandamiskulude arvelt korraldatakse vallas õpetajate tunnustamisüritus, motivatsiooni- ja õppepäevad haridustöötajatele. Toimub parimate õppijate tunnustamine ja noorte volikogu rahastamine. Tasutakse erinevate projektide omaosalused ning kaetakse programm ARNO juurutamis ja haldamiskulud. Pakutakse nõustamisteenust.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kuludeks on kavandatud 2026. aasta eelarves **1 608 803** eurot ehk **13,4** protsenti eelarve põhitegevuse kuludest. Võrreldes 2025. aasta oodatava täitumisega suurenevad kulud 5,3 protsenti ehk sisuliselt suureneb väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse maht 80 000 euro võrra (kulude kasv eelarves 80 359).

Tabel 20. 2025-2026..aasta vallaeelarve kulude jaotus sotsiaalse kaitse osas

PÕHITEGEVUSE KULUD EELARVES	2025.a. oodatav täitmine	Täitmine seisuga 30.09.2025	2026.a. eelarve projekt
Sotsiaalne kaitse	1 528 444	1 053 376	1 604 793
Puudega inimeste erihoolekandeteenus	1 000	452	1 000
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	34 301	22 686	41 500
Puudega täisealise isiku hooldus	34 000	12 367	23 000
Puudega lapse lapsehoiuteenus	2 000	0	2 000
Puudega inimese sotsiaaltransporditeenus	14 000	7 693	14 000
Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus	635 000	475 409	715 000
Muu eakate sotsiaalne kaitse	20 800	13 817	20 400
Eakate koduteenus	134 536	86 630	143 450
Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused	78 000	41 086	90 000
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	140 598	82 368	121 704
Turvakoduteenus	2 000	1 471	2 000
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	11 900	9 922	13 900
Varjupaigateenus	1 000	0	1 000
Riiklik toimetulekutoetus	130 749	91 235	130 749
Võlanõustamisteenus	1 000	0	1 000
Muu sotsiaalne kaitse	287 560	208 240	284 090

Puudega inimeste erihoolekandeteenuse kulude katmiseks on planeeritud 1 000 eurot.

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse kulud summas 41 500 eurot kavandatakse toetusena puuetega inimestele ja nende hooldajatele. Hooldajatoetust makstakse puuetega inimeste täisealise hooldajatele lähtuvalt hooldusvajadusest.

Puudega täisealise isiku hoolduse kulude katmiseks on planeeritud 23 000 eurot.

Puudega lapse lapsehoiuteenuse kulude katmiseks on planeeritud 2 000 eurot.

Puudega inimese sotsiaaltransporditeenuse kulude katmiseks on planeeritud 14 000 eurot.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus -kulud summas 715 000 eurot on 44,4 protsenti sotsiaalse kaitse kuludest, mis kavandatakse sotsiaalteenuste ostmiseks hoolekandeaustustelt 75 hooldatavale. Võrreldes 2025. aasta kinnitatud eelarvega, suurenevad kulud 12,6 protsenti tulenevalt teenuse hinna kallinemisest ja piirmäära tõstmisest 450-lt eurolt 550-le eurole.

Muu eakate sotsiaalse kaitse kulude katmiseks on planeeritud 20 400 eurot

Eakate koduteenuse kulu on planeeritud summas 143 450 eurot, mis moodustab 8,9% sotsiaalse kaitse kuludest. Tööjõukuludeks on planeeritud 115 070 eurot, majandamiskuludeks 28 010 eurot ja muudeks tegevuskuludeks 370 eurot.

Asendus- ja järelhoolduse kulu ehk turvakoduteenus summas 90 000 eurot, mis on 5,6 protsenti sotsiaalse kaitse kuludest;

Muu perekondade ja laste sotsiaalseks kaitseks kuludeks on planeeritud 121 704 eurot. Kulud kavandatakse:

- sünnitoetusteks summas 20 000 eurot. Sünnitoetust makstakse lapse vanemale kui laps on rahvastikuregistri andmetel Peipsiääre valla elanik sünnist alates ja elab toetuse taotlejaga samal aadressil. Sünnitoetuse suurus on 600 eurot, mis makstakse välja kolmes võrdses osas kuni lapse 2-aastaseks saamiseni;
- koolitoetus on eelarves prognoositud summas 33 000 eurot. Koolitoetuse alla kuuluvad esmakordselt esimesse klassi mineva lapse toetus, koolitransporditoetus, gümnaasiumis õppimise toetus, koolilõputoetus, kiituse või medaliga kooli lõpetanu toetus.
- matusetootuseks summas 21 000 eurot. Matusetootust makstakse Peipsiääre valla elanikuna rahvastikuregistrisse kantud inimese surma korral matuse korraldamise kulude katmiseks isikule, kes kannab matuse korraldamisega seotud kulud. Matusetootuse määr on 250 eurot;
- muud toetused vastavalt Peipsiääre Vallavolikogu 23. novembri määrusele nr 35 23 000 eurot.

Turvakoduteenuse kuludeks on planeeritud 2 000 eurot.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele on kuludeks planeeritud 13 900 eurot, see sisaldab Alatskivil Lossi 2 aadressil asuvat sotsiaalmaja majandamiskulusid.

Riiklik toimetulekutoetuse kulu summas 130 749 eurot on 8,1 protsenti sotsiaalse kaitse kuludest ja on kavandatud toimetulekuraskustega inimestele toetuste maksmiseks. Toimetulekutoetust määratakse ja makstakse sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud ulatuses ja tingimustel. Riiklik toimetulekutoetus on toetusfondi komponent;

Võlanõustamisteenuse osutamiseks on planeeritud 1 000 eurot. 2025.aasta 9 kuuga nimetatud teenuse järgi vajadust polnud.

Muu sotsiaalse kaitse kuludeks on planeeritud summas 284 090 eurot (s.h. personalikulu 263 590 eurot). Majandamiskuludest on koolitusteenus, sideteenus, nõustamisteenus, jne kokku summas 20 400 eurot. Muudeks tegevuskuludeks on planeeritud 100 eurot.

4. Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse all on planeeritud põhivaraga seotud tehingud ja laenuintresside tasumine. Eelarves on kavandatud investeringute mahuks 636 900 eurot. Investeringute eelarveosas on toodud nii tulud kui ka kulud. Tulude ja kulude eraldamiseks kasutatakse erinevaid märke:

- Raha sissetulekud on plussmärgiga;
- Raha väljaminekud on miinusmärgiga.

	2024 tegelik	2025 oodatav	2026 eelarve prognoos
INVESTEERIMISTEGEVUS	- 588 328	-446 039	- 636 900
Põhivara soetus	-644 356	-945 970	-1 777 900
Põhivara müük	176 250	290 000	290 000
Saadav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	326 591	509 431	1 114 000
Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-220 710	-110 000	-100 000
Finantstulud ja –kulud	-226 103	-189 500	-163 000

Tabel 21. 2026.aasta vallaeelarve investeerimistegevus

Kuludena ehk väljaminekutena on selles eelarveosas kajastatud alljärgnevad tehingud:

- 1) Üldised valitsussektori teenused 600 000 eurot:
 - Vallamaja Tartu mnt 4 renoveerimine 600 000 eurot;
- 2) Riigikaitse 40 000 eurot:
 - generaator;
- 3) Üldmajanduslikud arendusprojektid investeeringud summas 837 900 eurot:
 - Kallaste keskväljak II etapp 600 000 eurot;
 - Kallaste keskväljaku juurdepääsutee järveni 207 900 eurot;
 - Koosa vabaajapargi projekt 30 000 eurot
- 4) Avalike alade puhastus summas 145 000 eurot
 - Koosa truubi projekti koostöös Maanteeametiga 60 000 eurot
 - Toruküla tee projekt 85 000 eurot
- 5) Veevarustus summas 100 000 eurot
 - Hajaasustuse veeprogramm 100 000 eurot;
- 6) Elamu- ja kommunaalmajandusvaldkonna investeeringud summas 70 000 eurot:
 - Elamumajanduse arendamiseks Varal 40 000 eurot;
 - Elamumajanduse arendamiseks Alatskivil 30 000 eurot
- 7) Muu vaba aeg, kultuur, religioon, haldus 20 000 eurot
 - Koosa Rahvamaja 20 000 eurot
- 7) Alusharidusvaldkonna investeeringud summas 30 000 eurot:
 - Lasteaiahoone projekteerimine 30 000 eurot- lükkub aastasse 2027, selle asemel:
 - Vara Lasteaia aia uuendamine + kõnnitee plaadid 15 000 eurot
 - Vara Põhikooli fassaadi renoveerimine 15 000 eurot
- 8) Põhihariduse otsekulud 20 000 eurot
 - Alatskivi kooli juurdeehituse projekteerimine 20 000 eurot;
- 9) Sotsiaalne kaitse 15 000 eurot
 - Sotsiaalimaja arendamine 15 000 eurot;

KOKKU objektide maksumus: 1 877 900 eurot

Tuludena ehk saadav sihtfinantseering põhivara soetuseks on kokku 1 114 000 eurot, mis koosneb :

- 1) Kallaste keskväljak 360 000 eurot;
- 2) Kallaste juurdepääsutee järveni 189 000 eurot
- 3) Riigikaitse projektitoetus 30 000 eurot
- 4) Vallamaja renoveerimiseks 400 000 eurot
- 5) Toruküla tee projekt 85 000 eurot (omaosaluse tasub Kroonipuu OÜ)
- 6) Veevarustus (HAP programm) 50 000 eurot.

Finantseerimistegevuse osas on kajastatud laenude intresside tasumine 164 500 eurot.

Tuludest sissetulekutena on selles eelarveosas kajastatud laekuvad intressid pangakontodel olevatelt rahaliste vahendite jäägilt summas 1 500 eurot.

5. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse all on kajastatud võetavad laenud vastavalt investeringute omaosaluste finantseerimiseks ja võetud laenude põhiosade tagasimaksed vastavalt kehtivate laenulepingute maksegraafikutele. Finantseerimistegevuseks kokku on eelarves kavandatud 179 900 eurot.

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud vallale laenu võtmine summas 750 000 eurot ja võetud laenude põhiosade tagasimaksed summas 570 100 eurot.

Laenuga ja likviidsete vahenditega on kavandatud katta investeringuid. Netovõlakoormus 49,6%.

6. Likviidsete varade muutus

Likviidsete varade eelarve osas kajastatakse sularaha ja pangakontode saldo muutus, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus ning soetatud võlakirjade saldo muutus. Peipsiääre valla 2026. aasta eelarve perioodi lõpuks planeeritakse likviidsete varade jäägiks 225 338 eurot.

7. Selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate andmete oluliste erinevuste koht

Nimetus	EA strateegia	Eelarve 2026	Erinevus
Põhitegevuse tulud	11 924 000	12 060 770	+136 770
Põhitegevuse kulud	11 390 600	11 829 108	+438 508
Põhitegevuse tulem	533 400	231 662	-301 738
Investeeringustegevus	-741 900	-636 900	+105 000
s.h. põhivara soetus	-1 672 900	-1 777 900	+105 000
Põhivara soetusest saadav sihtfinantseering	979 000	1 114 000	+135 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseering	-100 000	-100 000	0
Eelarve tulem	-208 500	-405 238	-196 738

Finantseerimistegevus	209 960	179 900	-30 060
s.h. kohustuste võtmine	780 000	750 000	-30 000
Likviidsete varade muutus	-1 460	-225 338	-226 798
Netovõlakoormus	48,9 %	49,6 %	+0,7%

Põhitegevuse tulude ja –kulude suurenemine on tingitud hariduskulude toetusfondi tõusust seose õpetajate töötasu tõusuga 8,2%.